

ACADEMICIANUL GHEORGHE PALADI – PERSONALITATE NOTORIE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI ȘTIINȚEI MEDICALE

Olga Cernetchi, Catedra Obstetrică și Ginecologie (Facultatea Rezidențiat) USMF „Nicolae Testemițanu”

Nu există o activitate mai nobilă decât aceea de a cultiva dragostea și considerația față de cunoștințe. Anume acest lucru îl face de ani de zile academicianul Gheorghe Paladi – Om emerit și distins savant.

Academicianul Gheorghe Paladi este o personalitate integră, un reprezentant al elitei academice moldave, care pe parcursul activității sale îndelungate, a reușit să se realizeze multiaspectual atât în știința medicală, cât și pe tărâmul învățământului superior medical.

S-a născut la 09 mai 1929 în orașul Chișinău. Este absolvent al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (1951), doctor habilitat în medicină (din 1966), profesor universitar (din 1967), șef Catedră obstetrică și ginecologie a USMF „Nicolae Testemițanu” (între 1967-2001). Concomitent cu activitatea științifico-didactică a îndeplinit și funcția de specialist principal al Ministerului Sănătății (1959-1985).

Din anul 1993 este Membru titular al Academiei de Științe a Moldovei, Om Emerit al Republicii Moldova. În anul 1995 este ales coordonator al Secției de Științe Medicale a AȘM, membru al Prezidiului AȘM. Este organizatorul și conducătorul Centrului de Cercetări Medicale și Socio-Demografice ale Familiei al AȘM.

Academicianul Gheorghe Paladi a reușit să definească cu claritate maximă locul și rolul dumealui în diferite ipostaze și perioade de timp, astfel, obținând o bună reputație în calitate de profesor universitar și specialist în domeniul medical. Comunitatea academică apreciază înalt calitățile profesionale ale academicianului Gheorghe Paladi.

Academicianul Gheorghe Paladi este fondatorul serviciului obstetrical-ginecologic în Republica Moldova. Și-a început activitatea în condiții extrem de dificile ale anilor '50-60, când în republică se înregistra o natalitate de peste 35%, mai bine de 80% nașteri aveau loc la domiciliu fără asistență medicală. Concomitent se constată un deficit major de cadre medicale și de instituții de maternitate. Morbiditatea și mortalitatea maternă și perinatală atingeau cote exagerate. Din inițiativa academicianului Gheorghe Paladi, în localitățile rurale s-au deschis case de naștere, a fost implementată externarea precoce a lăuzelor la 4-5 zile după naștere, fapt ce a contribuit la respectarea cerințelor sanitar-epidemiologice în maternități, cu micșorarea morbidității septico-purulente a mamelor și nou-născuților.

Printre direcțiile prioritare ale activității științifico-practice se numără fiziologia și patologia sistemului fetoplacentar, tumorile benigne ale uterului, endoscopia în ginecologie, infecțiile în timpul sarcinii și influența lor asupra fătului, hemoragiile obstetricale, problemele medicale și socio-demografice ale familiei etc.

Una dintre problemele de bază, care a fost cercetată pe parcursul activității sale a fost influența proceselor cu caracter variat asupra străii funcției reproductive. În cadrul unui studiu clinico-experimental special, consacrat toxoplasmozei, academicianul Gheorghe Paladi a constatat că infectarea, în timpul perioadei de gestație, pune în pericol dezvoltarea embrionului și contribuie la manifestarea prematurității, mortinatalității și nașterea copiilor cu toxoplasmoză congenitală. Rezultatele acestor cercetări și-au găsit o fundamentare teoretică în teza de doctor habilitat cu genericul „*Diagnosticul și tratamentul toxoplasmozei în obstetrică*”, susținută în anul 1966.

Pe parcursul activității științifico-practice, academicianul Gheorghe Paladi a acordat o deosebită atenție studiului fiziologiei și patologiei sistemului fetoplacentar. În rezultatul cercetării a fost propusă concepția despre sistemul fetoplacentar, ca sistem biologic unic de tip închis. Studiul ulterior al homeostazei unității fetoplacentare a implicat necesitatea cercetării activității hormonale a acestui sistem, în special, a glucocorticoizilor ca hormoni metabolici de bază. Rezultatele cercetărilor au fost publicate în monografiile „*Glucocorticoizii în sistemul mamă-placentă-făt*”, „*Unele particularități ale homeostazei în sistemul mamă-făt*”.

Cercetările ulterioare au evidențiat necesitatea de a aprecia procesul de naștere ca o situație stre-

santă atât pentru mamă, cât și pentru făt, situație care influențează și mecanismele de adaptare post-natală. În aceste condiții, homeostaza hormonală îndeplinește o funcție reglatorie a reacțiilor adaptogene. În baza multiplelor investigații hormonale complexe, a fost argumentată necesitatea efectuării operațiilor cezariene după câteva ore de la debutul travaliului. Totodată s-a stabilit că nou-născuții, prin operație cezariană, efectuată în cursul nașterii, se adaptează mai favorabil la mediul extern față de cei născuți prin operație, în afara travaliului.

În baza vastelor cercetări epidemiologice, sub conducerea academicianului Gheorghe Paladi, au fost evidențiate particularitățile incidenței și evoluției tumorilor benigne ale aparatului genital feminin. Analiza complexă a rezultatelor obținute, în asociere cu datele moderne despre starea funcției de reproducere feminină, a permis formularea și expunerea unei noi viziuni privind concepția patofiziologiei și morfogenezei miomului uterin, de a determina multiplele particularități de manifestare a tumorii. Pentru prima dată, s-a constatat că în apariția miomului uterin o importanță primordială are dereglarea metabolismului, ritmului și nivelului de excreție a estrogenilor și corelarea de calitate între diferite fracții ale estrogenilor cu predominarea fracțiilor active. În baza studiului a fost argumentată posibilitatea utilizării preparatelor medicamentoase pentru tratamentul miomului uterin. Academicianul Gheorghe Paladi a acordat o deosebită atenție operațiilor reconstructiv-plastice pe uter, folosind metoda celioscopică, rezultatele eficiente ale cărora se manifestă prin păstrarea funcției menstruale și generative la femei.

O altă problemă care a fost în centrul atenției, cea a gestozelor tardive, urmate de o majorare a morbidității și mortalității gravidelor și parturientelor, a permis realizarea unei cercetări vaste de către academicianul Gheorghe Paladi. Rezultatele acestui studiu au fost reflectate în numeroase articole importante și recomandări metodice, cu oferirea unor viziuni principiale noi asupra etiopatogeniei, clasificării și tratamentului acestei entități.

Observațiile clinice ale academicianului Gheorghe Paladi au pus în lumină faptul că marea majoritate a morbidității ginecologice este condiționată de procesele inflamatorii, ca rezultat al suportării infecțiilor cu caracter sexual-transmisibil. O atenție sporită a fost acordată manifestărilor infecțiilor date în timpul procesului de gestație și al nașterii. În această ordine de idei, s-au efectuat cercetări ale vaginozei bacteriene, o problemă relativ nouă în practica ginecologică, cu evidențierea metodelor de diagnostic și tratament specific. Cele menționate mai sus au stat la baza monografiei „*Bolile sexual-transmisibile*”.

O deosebită atenție academicianul Gheorghe Paladi a acordat studierii cuplului steril, în cadrul căruia, în majoritatea cazurilor, frecvența sterilității feminine este determinată de cauze peritoneal-tubare. Domnia sa a propus o metodă complexă în tratamentul acestei patologii, inclusiv metoda laparoscopică. Au fost obținute rezultate pozitive ale funcției reproductive în peste 50% cazuri, ca urmare a implementării în practică a acesteia.

Academicianul Gheorghe Paladi este fondatorul Centrului de probleme medico-sociale și demografice ale familiei în cadrul Academiei de Științe. Una din preocupările majore ale acestui Centru este problema demografică și aspectul socio-medical al familiei în Republica Moldova. Investigațiile se efectuează în câteva direcții, cum ar fi: particularitățile ce determină stabilitatea familiei contemporane, aspectele interacțiunii generațiilor, pregătirea persoanelor tinere pentru viața conjugală, socializarea copiilor etc. Se cercetează, de asemenea, influența condițiilor de viață asupra contaminării, mortalității, stării ocrotirii sănătății familiei, caracterului și condițiilor de realizare a funcțiilor de producție a familiei, problema planificării ei. Se efectuează cercetări ample și prognozarea proceselor demografice ce au loc în republică, a factorilor ce le condiționează manifestarea, se caută căi pentru ameliorarea și redresarea situației create. Rezultatele studiilor au văzut lumina tiparului în numeroase publicații. În cadrul Secției de Științe Medicale a Academiei de Științe a Moldovei, au fost organizate câteva conferințe, consacrate problemelor actuale ale familiei și societății.

Pentru academicianul Gheorghe Paladi știința este o parte indispensabilă a existenței, un factor important de integrare a societății. Activitatea sa științifică a constituit dintotdeauna o necesitate, o posibilitate de a acumula cunoștințe noi, de a face o interconexiune cu generațiile viitoare și a stabili relații pe plan internațional. Domnia sa a știut să îmbine răbdarea de a aștepta momentul prielnic și curajul de a propune aspecte noi ale diverselor teme cercetate.

Academicianul Gheorghe Paladi este autorul a 400 lucrări publicate în țară și peste hotare, inclusiv 15 monografii, 42 recomandări metodice. Sub îndrumarea științifică a domniei sale au fost susținute 30 teze de doctor și doctor habilitat în medicină, s-a format o pleiadă de personalități de vază în domeniul obstetricii și ginecologiei în Republica Moldova, între care profesorii P. Roșca, O. Cernețchi, conferențiarul Gh. Marcu, N. Banari, M. Moldovanu, M. Poclitari, L. Bucătaru, A. Musteață, T. Eșanu, Z. Sârbu, R. Comendant, O. Popușoi, Iu. Dondiuc, O. Samoilova, O. Șalari, O. Corlăteanu etc.

Pe parcursul anilor, academicianul Gheorghe Paladi a participat la diferite conferințe științifice, congrese, simpozioane naționale și internaționale, în cadrul cărora și-a expus propria viziune în diverse domenii medico-sociale ale științei, împărtășindu-și propriile cunoștințe. Prin aceasta, domnia sa a contribuit la dezvoltarea cercetărilor științifice și a serviciului obstetrical-ginecologic, la consolidarea sistemului ocrotirii sănătății din republică.

Activitatea sa științifico-practică fructuoasă a fost înalt apreciată cu numeroase distincții: Ordinul Republicii (1995), titlul de laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova în domeniul științei, tehnicii și producției (2001), medalia Prezidiului AȘM „D. Cantemir”. Prin decretul Președintelui RM a fost decorat cu medalia „Nicolae Testemițanu” (2004). În 2005 i-a fost conferită Diploma de excelență a Societății de Obstetrică și Ginecologie din România.

Academicianul Gheorghe Paladi este laureat al Premiului Academiei de Științe a Moldovei pentru lucrările „Bazele obstetricii fiziologice” și „Obstetrică patologică” (2008).

Experiența academicianului Gheorghe Paladi în domeniul ocrotirii sănătății mamei și copilului este impresionantă. Entuziasmul de care a dat dovadă pe parcursul bogatei sale activități, l-a ajutat să realizeze cele propuse, nu doar prin a depăși unele criterii și standarde, dar și prin colosala dăruire de sine, rezultatele căreia sunt încoronate de succes.

Academicianul Gheorghe Paladi este un specialist obstetrician-ginecolog prin vocație, un distins om de știință și o personalitate notorie în elita academică și cultura națională.

Frumoasa aniversare, a 80-a, de la nașterea Domnului academician Gheorghe Paladi, este un prilej special pentru colectivul Catedrei Obstetrică și Ginecologie (Facultatea Rezidențiat) a USMF “Nicolae Testemițanu”, de a aduce sincere felicitări de omagiere și elogiul unei distinse personalități a elitei științifice din Republica Moldova. Una dintre doleanțele pe care i le adresăm este să fie mereu însoțit de energia creativă care îl caracterizează. Sa fie sănătos, bine dispus și întotdeauna alături de cei dragi.